

תּוֹךְ הוֹרֵי: הערכות הורים לגבי חשיפה מקוונת של בני נוער לתכנים אלימים ומיניים

רינטה ברסקי

מנחים: ד"ר ירון אריאל, המכללה האקדמית עמק איזראל
פרופ' שיזף רפאלי, אוניברסיטת חיפה

משלהי המאה ה-20 הפכה רשת האינטרנט בהדרגה למרכיב חיוני ובלתי נפרד מחיי היום יום של כל בית ומשפחה בחברה המערבית. אולם שיח ציבורי ומחקר לא מבטל מתייחס לצדדים השליליים של רשת האינטרנט, המכילה תכנים אלימים ומיניים רבים. הסכנות הפוטנציאליות של החשיפה והשימוש ברשת גורמות לחרדה ודאגה רבה בקרב הורים לבני נוער. בני הנוער, נמצאים בשלב של התפתחות פסיכולוגית ופיזיולוגית של התבגרות המאופיין בבדיקת גבולות וחציית גבולות אסורים.

מחקר זה בחן תפיסות של הורים ישראלים ביחס לחשיפת ילדיהם לתכני אינטרנט אלימים ומיניים. מטרת המחקר היא לבחון את האופן שבו ניתן לקשור בין עמדותיו של ההורה, מודעותו לתכנים האלימים ומיניים הקיימים באינטרנט ורמת האוריינות הטכנולוגית שלו לבין דפוסי התיווך והפיקוח שהורה מפעיל ביחס לחשיפה לתכנים. המחקר בחן הורים לילדים בין הגילאים 9-15 באמצעות שאלונים וראיון עומק לבדיקת תופעה לעומק של מקרים טיפוסים ייחודיים של מעורבות ופיקוח ההורים.

ממצאי המחקר מעידים על יחס דו ערכי של ההורים לאינטרנט. מחד, כמחציתם סבורים כי האינטרנט חיוני ותורם להתפתחות, הצלחה בלימודים וקשרים חברתיים. מאידך, כרבע סבורים כי השימוש באינטרנט מגביר את החשיפה לתכנים אלימים ומיניים הפוגעת בתפיסות מיניות ומעודדים אלימות. נמצא כי מחצית מההורים סבורים שמעורבות, בדמות פיקוח והגבלה, מקטינה את החשיפה לתכנים. בנוסף, המחקר מצא כי קיימים קשרים בין תפיסת ההורים לגבי חשיפה לבין תפיסתם ביחס למעורבות שעליהם לנקוט. תפיסת המעורבות נמצאה קשורה למידת המעורבות עליה הם מדווחים בפועל. רמת האוריינות הטכנולוגית נמצאה מתואמת עם מידת מעורבות ההורים. לבסוף, נמצא קשר ובין מידת המעורבות המדווחת למידת החשיפה של בני נוער לתכנים אלימים ומיניים. המחקר תורם להבנת התנהגות הורים-ילדים בסביבה מקוונת בחברה הישראלית.